

OPETUSHALLITUS

Oppiainevalinnat yleissivistävässä opetuksessa ja segregaatio

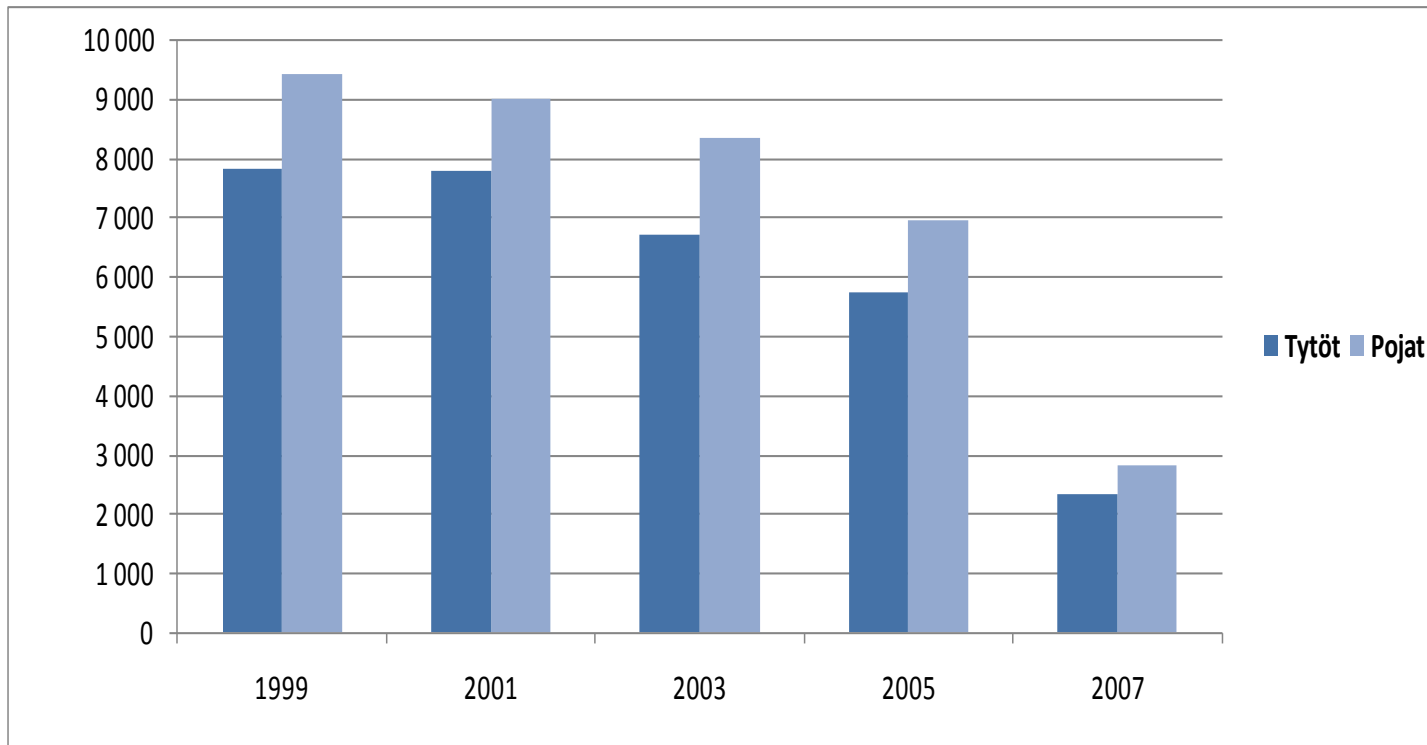
Opetusneuvos Liisa Jääskeläinen

Opetusministeriön asettama työryhmä
segregaation purkamiseksi
Kokous 18.12.2009

Osaamisen ja sivistyksen parhaaksi

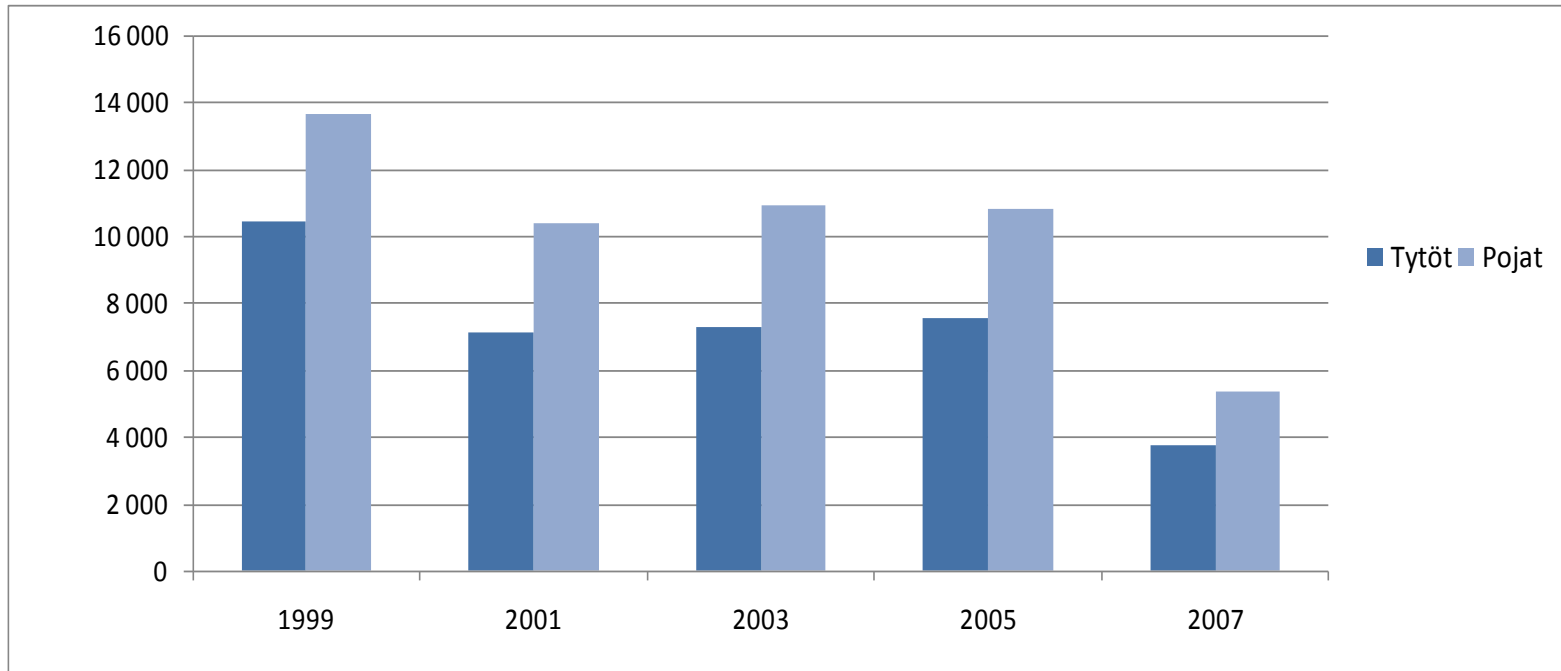
Matematiikan valinnaiset kurssit peruskoulun oppimäärän suorittaneilla tytöillä ja pojilla 1999 - 2007

Lähde: Tilastokeskus – Opetushallituksen WERA – web –raportointipalvelu

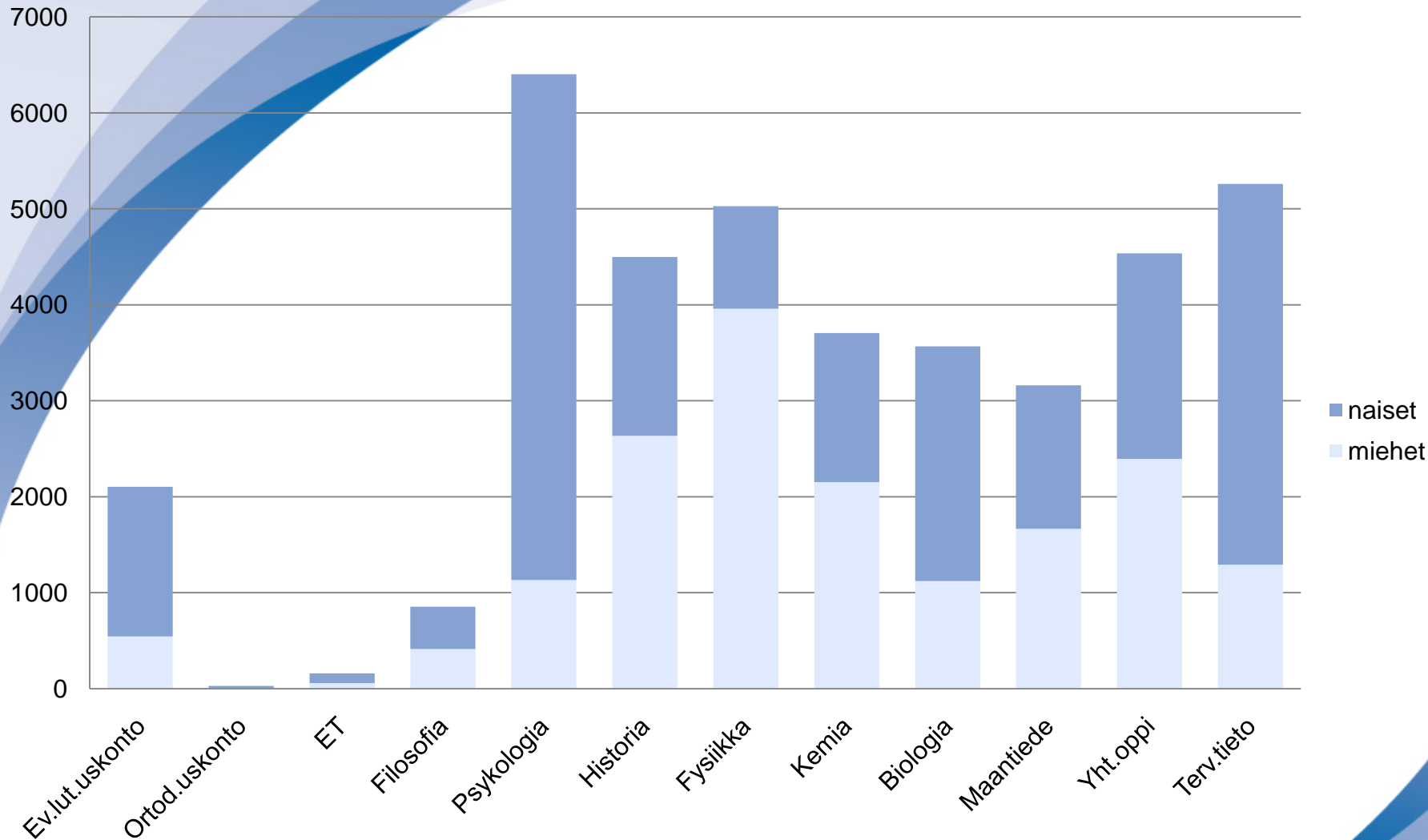
Luonnontieteiden (fysiikka, kemia, biologia, maantiede) valinnaiset kurssit peruskoulun oppimäärän suorittaneilla tytöillä ja pojilla 1999 - 2007

Lähde: Tilastokeskus – Opetushallituksen WERA – web –raportointipalvelu

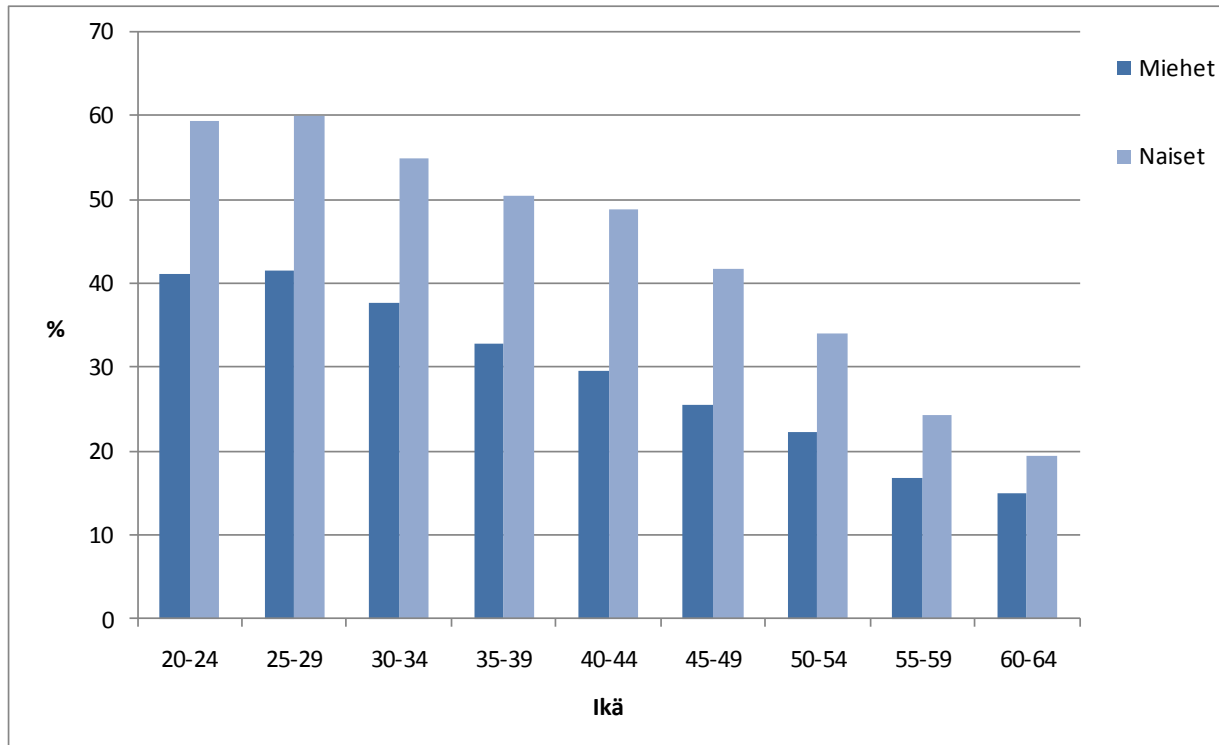

Reaaliaineiden kokeet (k09 kaikki kokelaslajit)

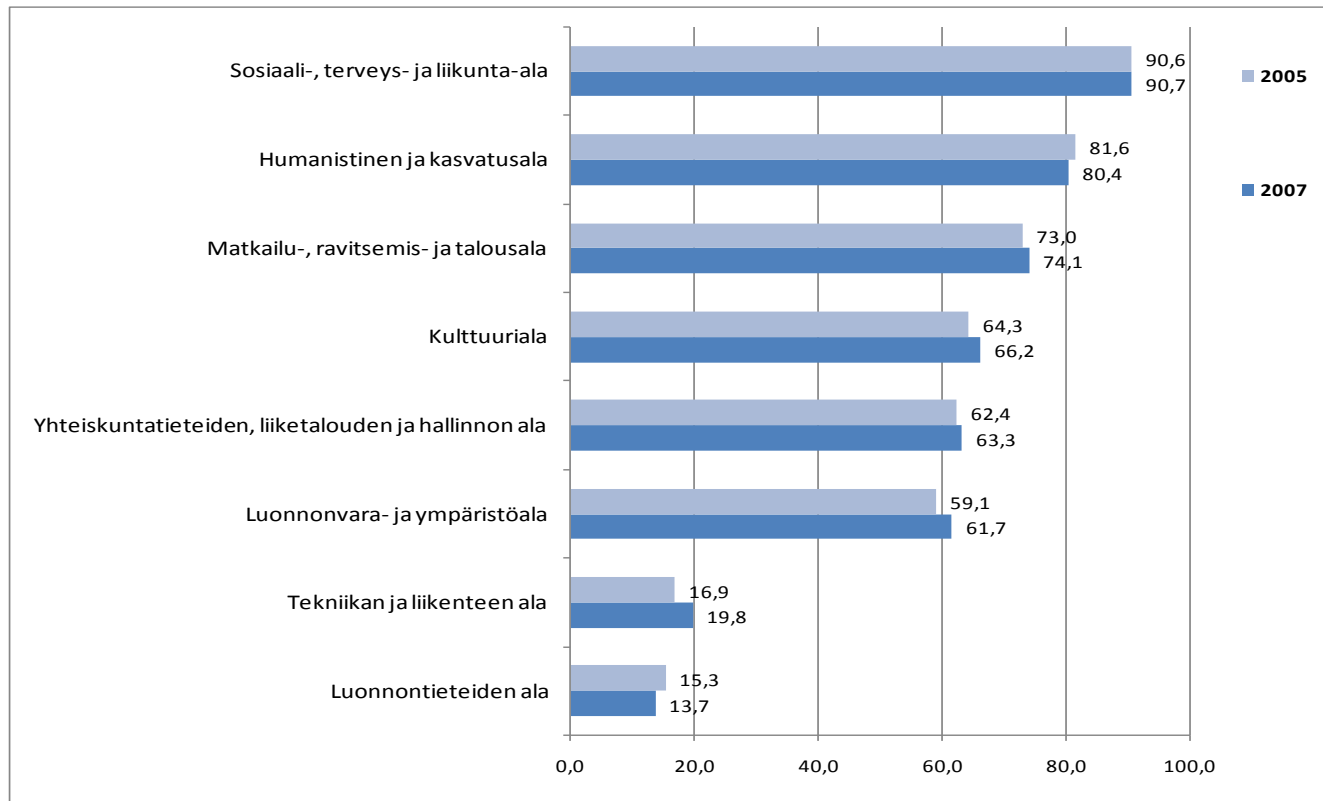

Ylioppilastutkinnon suorittaneiden osuudet vastaavan ikäisestä väestöstä sukupuolen mukaan 2007

Naisten osuudet ammatilliseen peruskoulutukseen hakeneista koulutusalan mukaan 2005 ja 2007

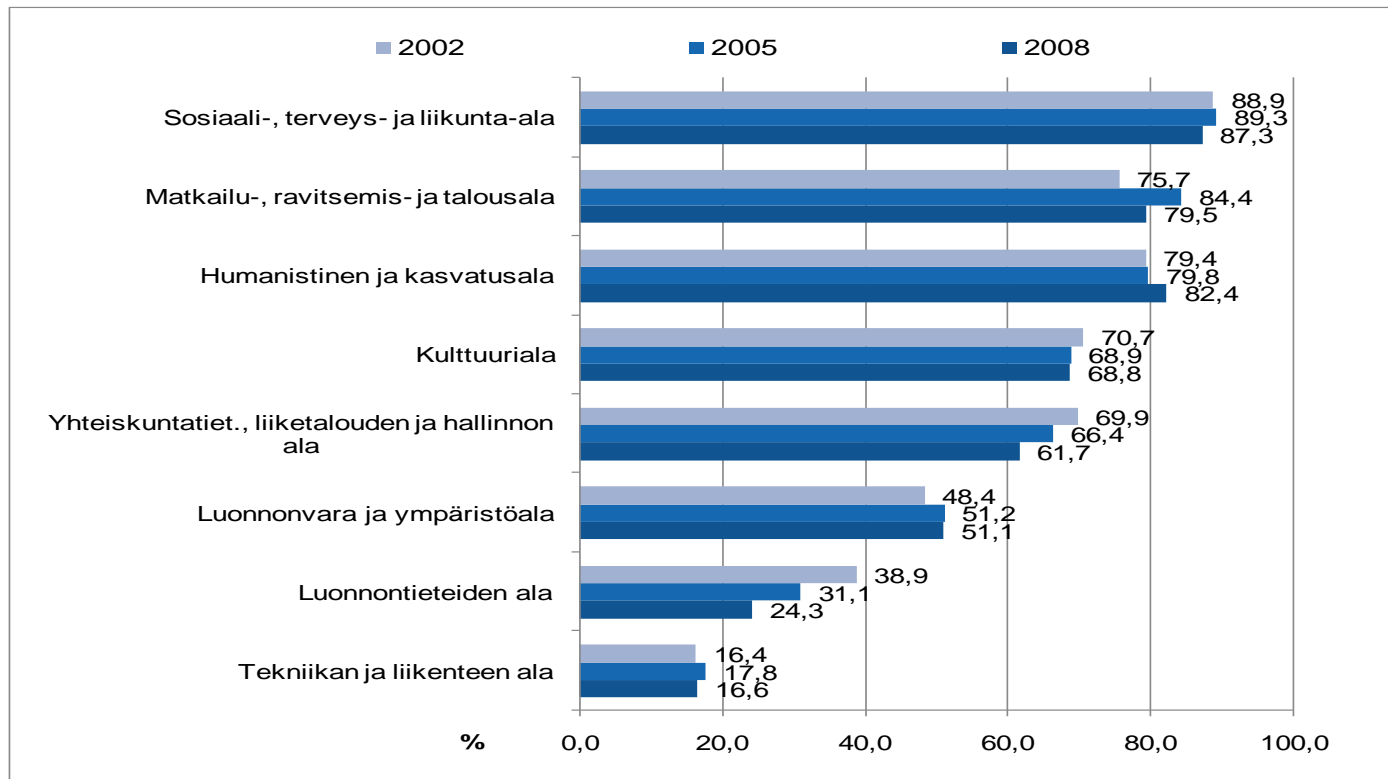

Lähde: Opetushallituksen yhteishakutilastot

Naisten osuus ammattikorkeakoulujen uusista opiskelijoista koulutusaloittain vuosina 2002, 2005 ja 2008^[1]

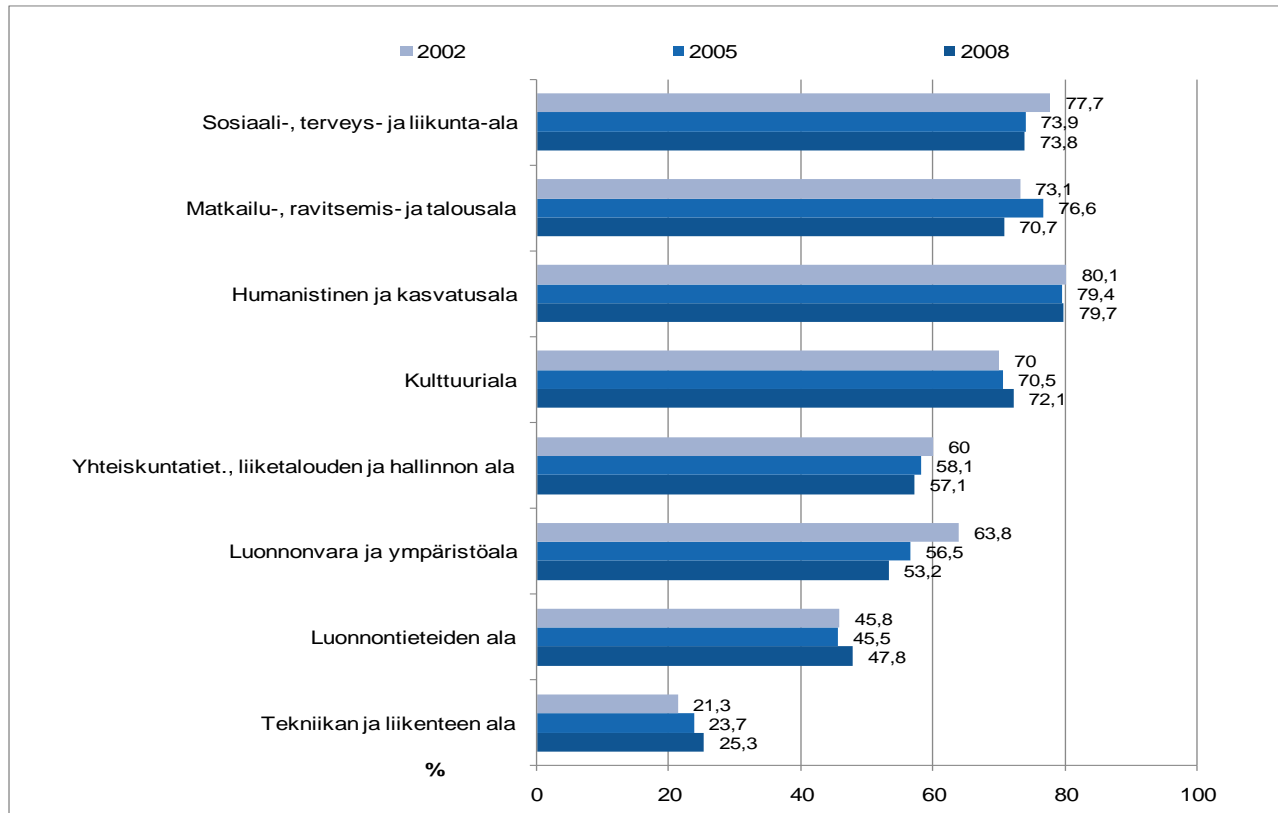
[1] Kuvion tiedoissa on mukana kaikkien ammattikorkeakoulututkintojen uudet opiskelijat.

Lähde: Tilastokeskus - Korkeakoulutilastot

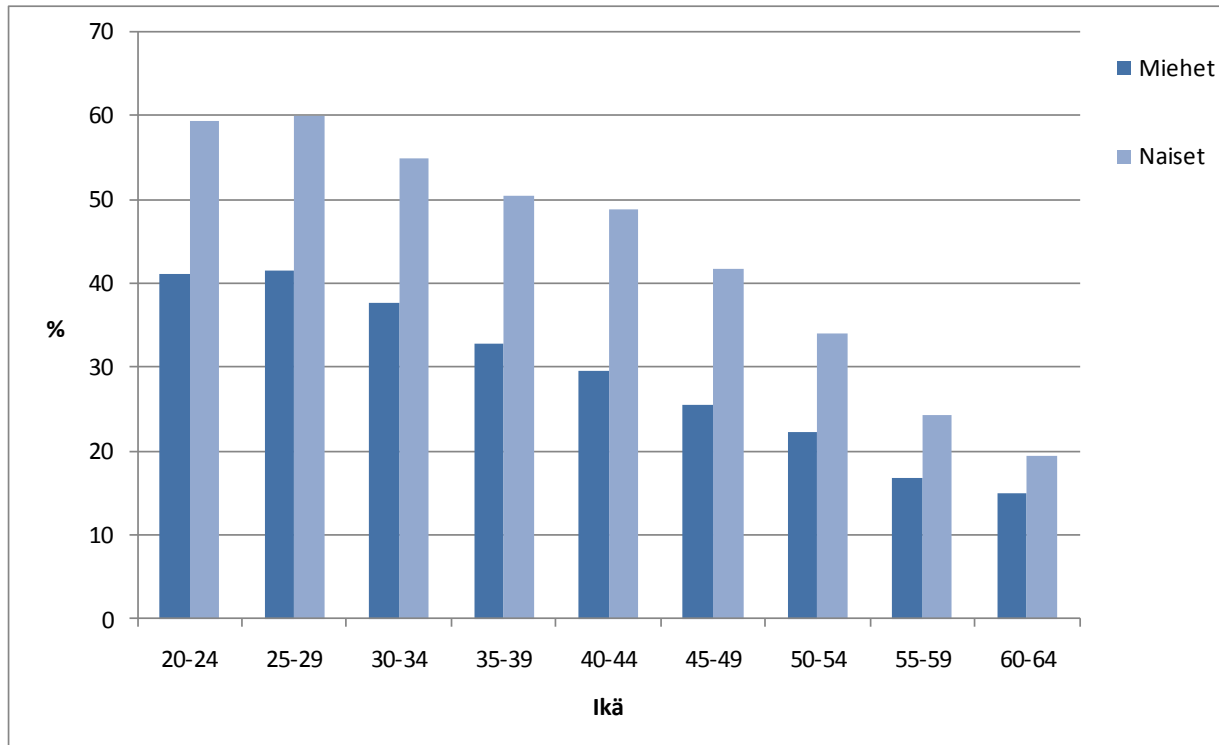
Naisten osuus yliopistojen uusista opiskelijoista koulutusaloittain vuosina 2002 ja 2008

Lähde: Tilastokeskus - Korkeakoulutilastot

Ylioppilastutkinnon suorittaneiden osuudet vastaavan ikäisestä väestöstä sukupuolen mukaan 2007

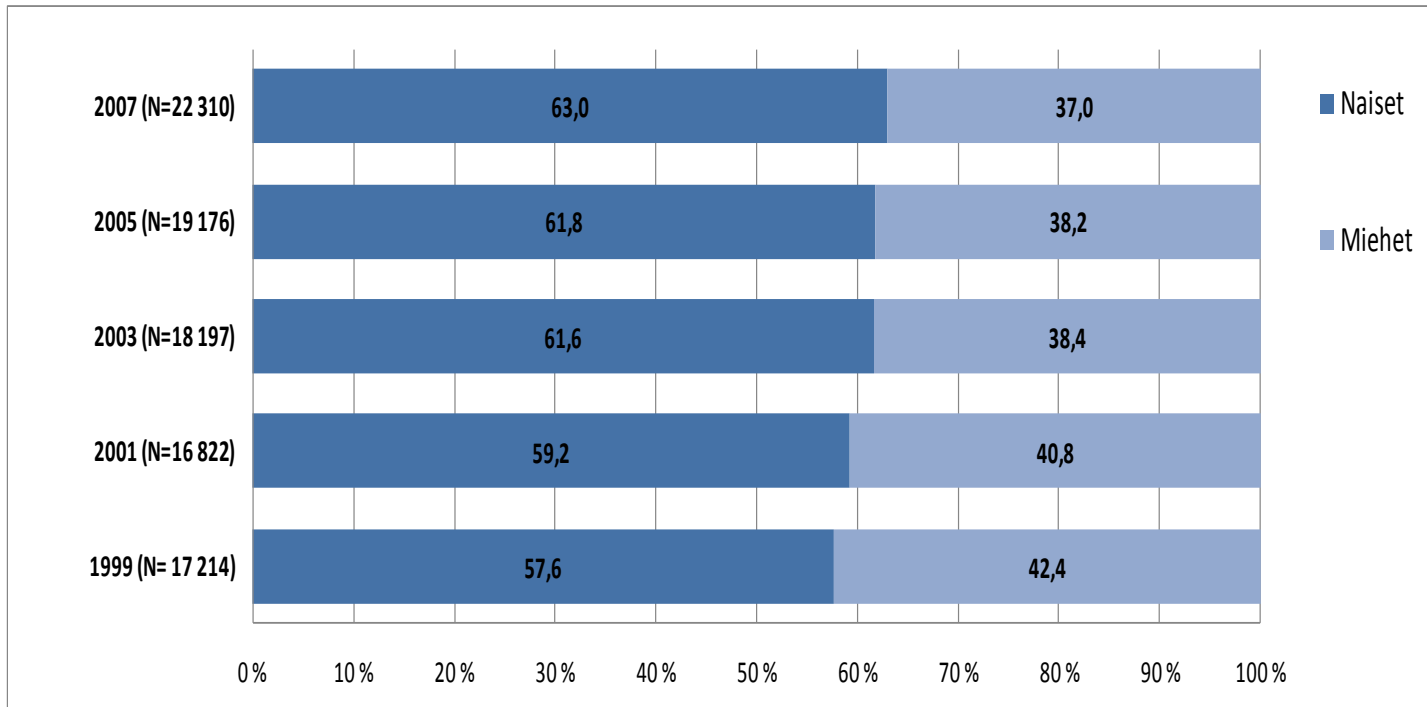

Yliopistoissa suoritettut tutkinnot sukupuolen mukaan 1999-2007^[1]

Naisten koulutustaso on korkeampi, mutta palkkaus keskimäärin 4/5

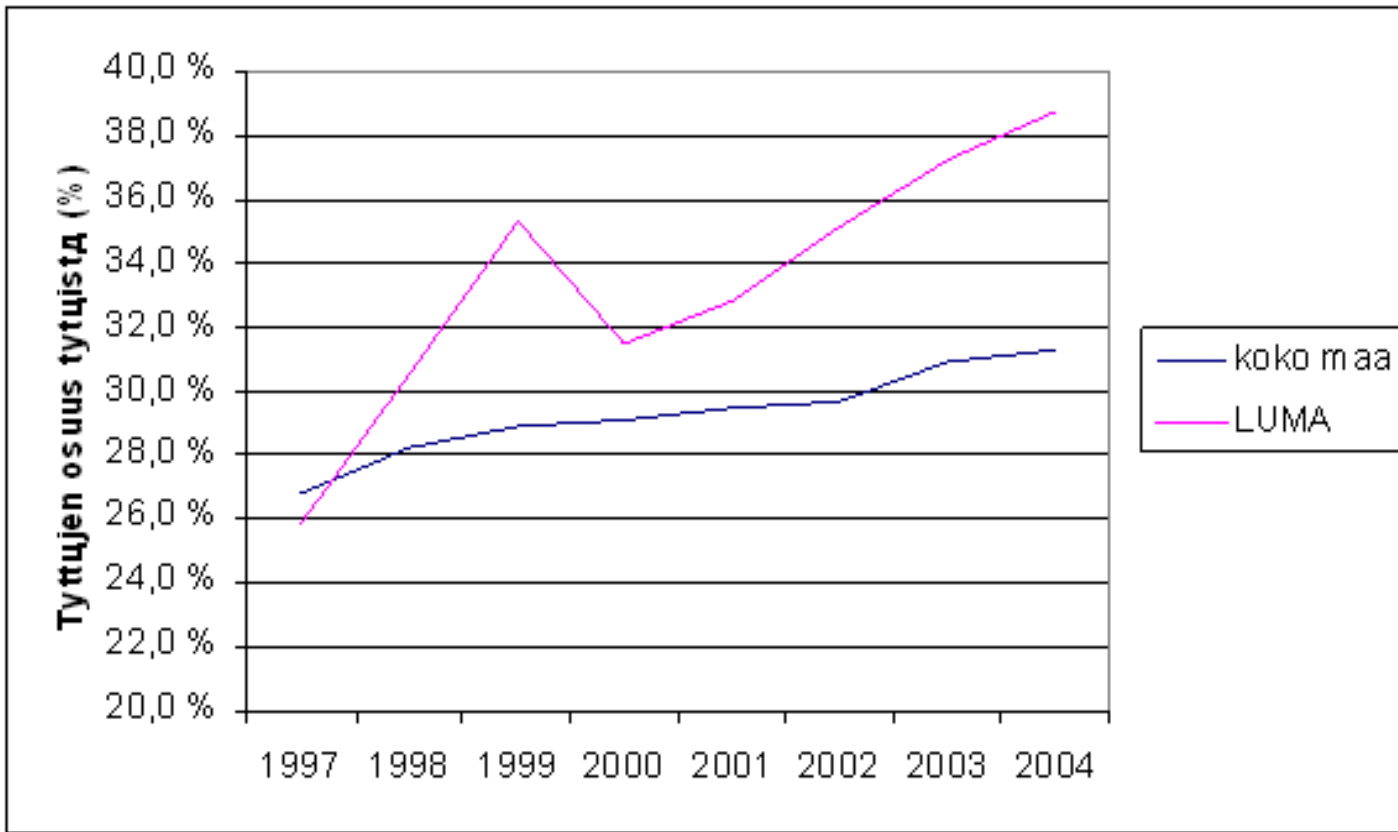
[1] Kuvion tiedoissa on mukana kaikki yliopistotutkinnot (alemmat ja ylemmät korkeakoulututkinnot) sekä yliopistojen jatkotutkinnot (lisensiaatti- ja tohtoritutkinnot).

Lähde: Tilastokeskus - Korkeakoulutilastot

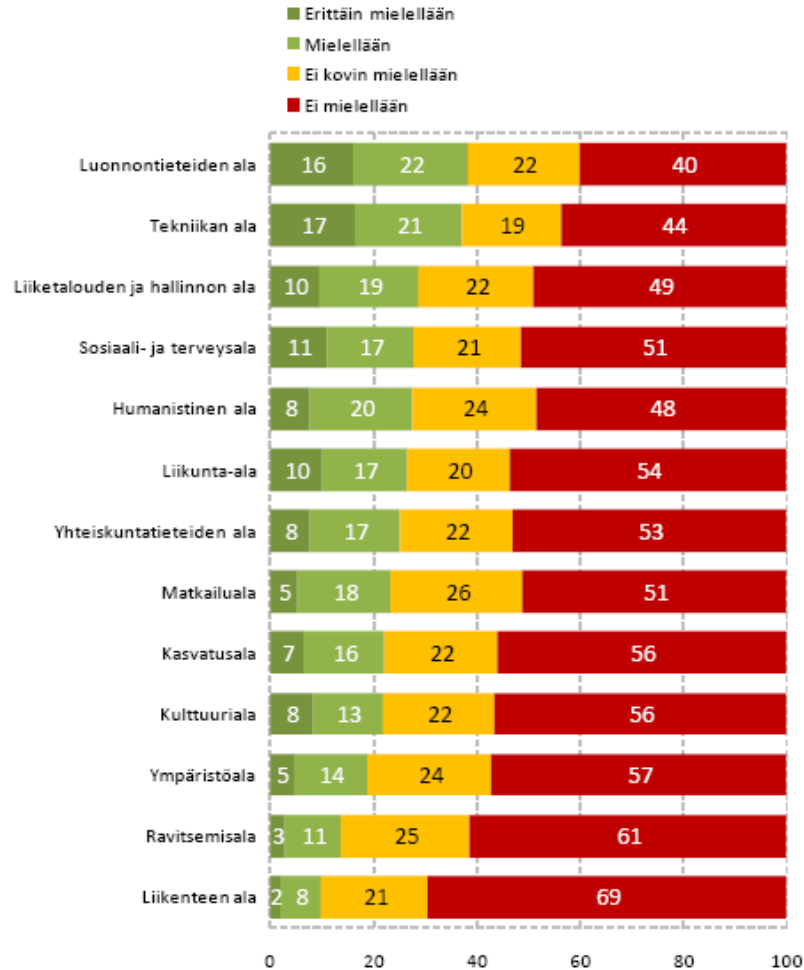
Matematiikan pitkän oppimäärän suorittaneet tytöt LUMA-hankkeessa mukana olevissa lukioissa ja koko maassa

Lähde: Opetushallitus (LUMA ohjelman arviointi)

Pitkän matikan lukijoiden suosikkialat ammattikorkeakouluissa

Sukupuolisensitiivisyyteen opetuksessa

Mitä oppiainevalintojen takana?

- lähtökohtavoivallus: sukupuoli ei ole pelkkää biologiaa
- kulttuuri (yhteiskunta, perhe, työelämä) sukupuolittajana eli sukupuoli-identiteettien ja -roolien sekä miesten ja naisten työnjaon, tehtävien ja ammattien määrittelijänä
- miten koulu(tus) ei tuottaisi sukupuolieroja
 - itsereflektion tarve, näkeväksi tuleminen
 - epätasa-arvoisuuden tunnistaminen, tahto muuttaa
 - katse yksilöön, ei hänen sukupuoleensa
- sukupuolisen suuntautuneisuuden ja sp-vähemmistöidentiteetin vaikutus koulutus- ja uravalintoihin – kääntämätön lehti
- seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluu muutamasta prosentista 10 %:iin väestöstä (SETA)

Segregaatiosta ja sen purkamisesta

- segregaatio on syvällä suomalaisessa kulttuurissa, koulutuksessa, työelämässä ja perheiden sisäisessä työnjaossa
- koulutuksen ja työmarkkinoiden segregaatio estää tasa-arvon toteutumisen palkkauksessa ja johtajuudessa
 - miten rohkaista roolimallit murtaviin oppiaine-, kurssi-, koulutusala, ammatti- ja uravalintoihin?
 - miten rohkaista tyttöjä ja naisia pitämään puolensa ja nousta johtajiksi
- muutosten hitaus vs 30 vuoden perspektiivi
 - ammatillisen peruskoulutuksen muutos vähäisin
 - akateemisten tasa-ammattien määrä on lisääntynyt (lääkärit, juristit)
- nuoret naiset ovat keskimäärin korkeammin koulutettuja kuin miehet, mikä ei heijastu palkkaukseen eikä johtajuuteen

Koulutuksen keinoja segregaaation purkuun

- opetus, oppimateriaalit, arviointi
 - näennäisestä sukupuolineutraaliudesta sukupuolitietoiseen opetukseen
 - sukupuolittuneisuudesta yksilöllisyyteen
- opinto-ohjaus
 - työelämäkokemukset ja yritysytteudet ”sukupuolisyyniin”
 - harvinaisia valintoja tehneiden tuki oppilaitoksissa
- opetussuunnitelmat
 - epätasa-arvon yhteiskunnalliset ja kulttuuriset syyt selkeämmin esiin
 - palkkarealismia ja -neuvottelutaitoa jo koulutukseen; työelämän alkuvaihe!
- vuorovaikutus, oppilaitoskulttuuri, johtajuus
- tasa-arvosuunnittelu oppilaitoksissa
- kehittämishjelmat - pitkäjänteisyys